

140

SENÁT

PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

9. funkční období

140

Návrh zákona o směnářské činnosti

(Navazuje na sněmovní tisk č. 845
z 6. volebního období PS PČR)

Lhůta pro projednání Senátem
uplyne 28. srpna 2013

2013

ZÁKON

ze dne 2013

o směnářenské činnosti

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje podmínky výkonu činnosti směnárníka a další podmínky provozování směnářenské činnosti.

§ 2

Vymezení pojmů

(1) Směnářským obchodem je obchod spočívající ve směně bankovek, mincí nebo šeků znějících na určitou měnu za bankovky, mince nebo šeky znějící na jinou měnu.

(2) Směnářskou činností je soustavná činnost provozovaná vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku, která spočívá v provádění směnářských obchodů.

§ 3

Osoby oprávněné provozovat směnářskou činnost

- Provozovat směnářskou činnost mohou pouze
- a) banky, zahraniční banky a zahraniční finanční instituce za podmínek stanovených zákonem upravujícím činnost bank,
 - b) spořitelní a úvěrní družstva za podmínek stanovených zákonem upravujícím činnost spořitelních a úvěrních družstev,
 - c) směnárníci (§ 4) a
 - d) Česká národní banka za podmínek stanovených zákonem upravujícím působnost České národní banky.

ČÁST DRUHÁ SMĚNÁRNÍK

§ 4

Základní ustanovení

Směnárník je ten, kdo je oprávněn provozovat směnárenskou činnost na základě povolení k činnosti směnárníka uděleného Českou národní bankou.

§ 5

Registr směnárníků

(1) Zřizuje se registr směnárníků, který spravuje a provozuje Česká národní banka. Registr směnárníků je veden v elektronické podobě.

- (2) Česká národní banka do registru směnárníků zapisuje
- a) u fyzické osoby obchodní firmu nebo jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, adresu bydliště nebo sídla a identifikační číslo osoby,
 - b) u právnické osoby obchodní firmu nebo název, sídlo a identifikační číslo osoby,
 - c) datum vzniku oprávnění provozovat směnárenskou činnost a
 - d) datum zániku nebo odnětí povolení k činnosti směnárníka.

(3) Jestliže žadateli nebylo před podáním žádosti přiděleno identifikační číslo osoby, poskytne je České národní bance správce základního registru právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci.

(4) Česká národní banka registr směnárníků uveřejňuje na svých internetových stránkách.

§ 6

Povolení k činnosti směnárníka

- (1) Česká národní banka udělí povolení k činnosti směnárníka žadateli, pokud
- a) má sídlo, podnik nebo organizační složku podniku na území České republiky,
 - b) je důvěryhodný; podmínku důvěryhodnosti musí splňovat i vedoucí osoby a skuteční majitelé žadatele,
 - c) vedoucí osoby žadatele, které skutečně řídí provozování směnárenské činnosti, dosáhly středního vzdělání s maturitní zkouškou a
 - d) dosáhl věku 18 let a má plnou způsobilost k právním úkonům, je-li jím fyzická osoba.

- (2) Skutečným majitelem se pro účely tohoto zákona rozumí
- a) fyzická osoba, která fakticky nebo právně vykonává přímo nebo nepřímo rozhodující vliv na řízení nebo provozování podniku žadatele; nepřímým vlivem se rozumí vliv vykonávaný prostřednictvím jiné osoby nebo jiných osob,
 - b) fyzická osoba, která sama nebo na základě dohody s jiným společníkem nebo společníky disponuje více než 25 % hlasovacích práv podnikatele; disponováním s hlasovacími právy se pro účely tohoto zákona rozumí možnost vykonávat hlasovací práva na základě vlastního uvážení bez ohledu na to, zda a na základě jakého právního

- důvodu jsou vykonávána, popřípadě možnost ovlivňovat výkon hlasovacích práv jinou osobou,
- c) fyzické osoby jednající ve shodě, které disponují více než 25 % hlasovacích práv žadatele, nebo
 - d) fyzická osoba, která je na základě jiné skutečnosti příjemcem výnosů z činnosti žadatele.

(3) Má se za to, že skutečný majitel emitenta cenného papíru přijatého k obchodování na evropském regulovaném trhu nebo na zahraničním trhu s investičními nástroji, který je srovnatelný s evropským regulovaným trhem, je pro účely udělení povolení k činnosti směnárníka důvěryhodný.

(4) Vedoucí osobou právnické osoby se pro účely tohoto zákona rozumí její statutární orgán, člen jejího statutárního orgánu, její ředitel, prokurista nebo jiná osoba, která skutečně řídí její činnost. Je-li statutárním orgánem nebo jeho členem právnická osoba, rozumí se vedoucí osobou fyzická osoba, která jménem této právnické osoby funkci statutárního orgánu nebo jeho člena vykonává. Vedoucí osobou podnikající fyzické osoby se pro účely tohoto zákona rozumí její ředitel, prokurista nebo jiná osoba, která jiným způsobem skutečně řídí její podnikání.

(5) Žádost o udělení povolení k činnosti směnárníka může podat i zakladatel právnické osoby, která dosud nevznikla. Česká národní banka udělí této právnické osobě povolení k činnosti směnárníka, lze-li důvodně předpokládat, že bude splňovat podmínky podle odstavce 1 v den svého vzniku.

(6) Žádost o udělení povolení k činnosti směnárníka lze podat pouze elektronicky. Náležitosti žádosti, včetně příloh osvědčujících splnění podmínek podle odstavce 1, její formu a způsob podání stanoví prováděcí právní předpis.

§ 7

Zápis do registru směnárníků

(1) Pokud Česká národní banka žádosti o udělení povolení k činnosti směnárníka vyhoví, zapíše žadatele do registru směnárníků. Rozhodnutí se v takovém případě písemně nevyhotovuje. Rozhodnutí nabývá právní moci okamžikem zápisu do registru směnárníků. O zápisu do registru směnárníků Česká národní banka žadatele neprodleně elektronicky informuje.

(2) Vyhoví-li Česká národní banka žádosti o udělení povolení k činnosti směnárníka podané podle § 6 odst. 5, zapíše do registru směnárníků právnickou osobu, jejíž zakladatel žádost podal. V registru směnárníků Česká národní banka uvede, že právnická osoba dosud nevznikla. Tento údaj Česká národní banka z registru směnárníků vymaže bez zbytečného odkladu po vzniku právnické osoby.

§ 8
Změna údajů

(1) Směnárník oznámí bez zbytečného odkladu České národní bance změnu údajů uvedených v žádosti o udělení povolení k činnosti směnárníka nebo v jejích přílohách, na jejichž základě mu bylo povolení k činnosti směnárníka uděleno. Směnárník není povinen České národní bance oznamovat změnu údajů, které jsou vedeny v základních registrech jako referenční údaje.

(2) Oznámení podle odstavce 1 lze podat pouze elektronicky. Náležitosti tohoto oznámení, včetně jeho příloh, jeho formu a způsob podání stanoví prováděcí právní předpis.

§ 9
Zánik a odnětí povolení k činnosti směnárníka

(1) Povolení k činnosti směnárníka zaniká

- a) smrtí směnárníka,
- b) zrušením směnárníka, který je právnickou osobou,
- c) dnem nabytí právní moci rozhodnutí o úpadku směnárníka nebo rozhodnutí o zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku směnárníka.

(2) Česká národní banka povolení k činnosti směnárníka odejme, jestliže o to směnárník požádá.

(3) Česká národní banka může povolení k činnosti směnárníka odejmout, jestliže

- a) směnárník opakovaně nebo závažným způsobem porušil povinnost stanovenou tímto zákonem nebo jiným právním předpisem upravujícím postup při provozování směnárenské činnosti,
- b) směnárník nesplňuje podmínky stanovené tímto zákonem pro udělení povolení k činnosti směnárníka, nebo
- c) povolení k činnosti směnárníka bylo uděleno na základě nepravdivých nebo neúplných údajů anebo v důsledku jiného nedovoleného postupu směnárníka.

ČÁST TŘETÍ
POVINNOSTI OSOBY OPRÁVNĚNÉ PROVOZOVAT SMĚNÁRENSKOU ČINNOST

§ 10
Provozovna

(1) Provozovnou se pro účely tohoto zákona rozumí prostor, v němž je směnárenská činnost provozována. Ustanovení o provozovně se použijí obdobně i pro směnárenský automat.

(2) Osoba oprávněná provozovat směnárenskou činnost (dále jen „provozovatel“) nesmí provozovat směnárenskou činnost mimo provozovnu.

(3) Provozovna musí být označena obchodní firmou nebo jménem a příjmením anebo názvem provozovatele.

(4) Provozovatel oznámí České národní bance, kde bude jeho provozovna umístěna, alespoň 3 pracovní dny přede dnem, ve kterém v ní začne provozovat směnářenskou činnost. Provozovatel oznámí České národní bance bez zbytečného odkladu změnu údajů uvedených v tomto oznámení; to neplatí, jedná-li se o změnu údajů, které jsou vedeny v základních registrech jako referenční údaje.

(5) Náležitosti oznámení, jeho formu a způsob podání stanoví prováděcí právní předpis.

§ 11

Kurzovní lístek

(1) Provozovatel uveřejňuje v provozovnách, v nichž provádí směnářenské obchody, kurzovní lístek.

(2) Kurzovní lístek obsahuje

- a) označení, že se jedná o kurzovní lístek,
- b) obchodní firmu nebo název anebo jméno, popřípadě jména, a příjmení provozovatele a identifikační číslo osoby,
- c) názvy nebo jiná označení měn, mezi nimiž provozovatel směnu provádí,
- d) informace o směnných kurzech, jimiž je prováděn přepočítání mezi těmito měnami a které jsou pro zájemce o provedení směnářského obchodu (dále jen „zájemce“) nejméně výhodné, a
- e) informace o úplatě za provedení směnářského obchodu.

(3) Údaje na kurzovním lístku se uvádějí v přiměřené velikosti určitým a srozumitelným způsobem. Číselné údaje se uvádějí arabskými číslicemi.

§ 12

Jiné podmínky směny

(1) Provozovatel nesmí provést směnářský obchod s použitím směnného kurzu nebo za úplatu, které jsou pro zájemce méně výhodné než směnný kurz nebo úplata uvedené na kurzovním lístku.

(2) Nabízí-li provozovatel směnný kurz nebo úplatu, které jsou pro zájemce výhodnější než směnný kurz nebo úplata uvedené na kurzovním lístku, nesmí být informace o tom zaměnitelná s kurzovním lístkem nebo údaji na něm uvedenými, zejména s údajem o směnném kurzu. Platí-li nabídka výhodnějšího směnného kurzu nebo výhodnější úplaty pouze při splnění určitých podmínek, uveřejní provozovatel spolu s informací o nabídce i informaci o těchto podmínkách. Ustanovení § 11 odst. 3 se použije obdobně.

§ 13

Informace před provedením směnářského obchodu

(1) Provozovatel sdělí zájemci s dostatečným předstihem před uzavřením tohoto obchodu informace uvedené v odstavci 2. Tyto informace musí být zájemci sděleny v textové

podobě, určitě a srozumitelně alespoň v českém a anglickém jazyce. Textová podoba je zachována, jsou-li informace sděleny takovým způsobem, že je lze uchovat a opakovaně zobrazovat.

- (2) Zájemci musí být v souladu s odstavcem 1 sděleny tyto informace o
- a) provozovateli
 1. obchodní firma nebo název anebo jméno, popřípadě jména, a příjmení,
 2. adresa sídla a adresa provozovny, v níž je smlouva uzavírána, popřípadě jiná adresa, včetně elektronické, která má význam pro komunikaci zájemce s provozovatelem, a
 3. identifikační číslo osoby,
 - b) směnářenském obchodu
 1. názvy nebo jiná označení měn, mezi nimiž má být směna provedena,
 2. částka, která má být zájemcem složena k provedení směny,
 3. směnný kurz,
 4. částka, která odpovídá částce složené zájemcem k provedení směny po přepočtu směnným kurzem,
 5. úplata za provedení směnářského obchodu,
 6. částka, která má být zájemci vyplacena po provedení směny, jestliže se liší od částky uvedené v bodě 4, a
 7. datum a čas poskytnutí informace a
 - c) dalších právech zájemce
 1. informace o právu zájemce podat stížnost orgánu dohledu a název a adresa sídla tohoto orgánu a
 2. informace o právu zájemce podat návrh orgánu mimosoudního řešení sporů mezi zájemcem a provozovatelem a název a adresa sídla tohoto orgánu.

§ 14

Doklad o provedení směnářského obchodu

Provozovatel vydá bez zbytečného odkladu tomu, s kým provedl směnářský obchod, doklad podle zákona upravujícího ochranu spotřebitele.

§ 15

Informační povinnost vůči České národní bance

(1) Provozovatel poskytuje České národní bance informace o objemu směnářských obchodů provedených v jednotlivých měnách.

(2) Rozsah, formu, lhůty a způsob poskytování informací stanoví prováděcí právní předpis.

§ 16

Dokumenty a záznamy

(1) Provozovatel při provozování směnářenské činnosti pořizuje dokumenty nebo jiné záznamy v rozsahu, který je nezbytný pro hodnověrné osvědčení řádného plnění jeho povinností stanovených tímto zákonem.

(2) Provozovatel uchovává dokumenty a záznamy uvedené v odstavci 1 po dobu 5 let ode dne, kdy tyto dokumenty nebo záznamy vznikly. Povinnost uchovávat tyto dokumenty a záznamy podle jiných právních předpisů tím není dotčena.

(3) Povinnost uvedenou v odstavci 1 má i právní nástupce provozovatele a ten, jehož oprávnění provozovat směnářskou činnost zaniklo nebo bylo zrušeno.

ČÁST ČTVRTÁ

DOHLED

§ 17

Výkon dohledu

(1) Česká národní banka vykonává dohled nad dodržováním povinností provozovatelů, které jsou stanoveny tímto zákonem nebo jiným právním předpisem upravujícím postup při provozování směnářské činnosti.

(2) Provozovatel je povinen poskytnout České národní bance při výkonu dohledu požadované informace a potřebná vysvětlení; to platí obdobně pro toho, kdo je důvodně podezřelý, že neoprávněně provozuje směnářskou činnost.

(3) U toho, kdo je důvodně podezřelý, že neoprávněně provozuje směnářskou činnost, může Česká národní banka provést kontrolu na místě v rozsahu, který je nezbytný ke zjištění skutkového stavu týkajícího se činnosti, která zakládá toto podezření.

(4) Pro povinnost mlčenlivosti při výkonu dohledu podle tohoto zákona se použijí ustanovení zákona upravujícího činnost bank o povinnosti mlčenlivosti při výkonu bankovního dohledu obdobně.

§ 18

Opatření k nápravě

(1) Jestliže provozovatel poruší povinnost stanovenou tímto zákonem nebo jiným právním předpisem upravujícím postup při provozování směnářské činnosti, může Česká národní banka podle povahy a závažnosti zjištěného nedostatku uložit tomuto provozovateli, aby

- a) ve stanovené lhůtě zjednal nápravu, nebo
- b) ve stanovené lhůtě vyměnil svoji vedoucí osobu.

(2) Je-li toho třeba k ochraně klientů provozovatele, může Česká národní banka spolu s opatřením podle odstavce 1 zakázat provozovateli výkon činnosti nebo uložit provozovateli, aby omezil výkon činnosti, dokud nesplní uložené opatření podle odstavce 1.

(3) Provozovatel, kterému Česká národní banka uložila opatření k nápravě podle odstavce 1, informuje Českou národní banku bez zbytečného odkladu o odstranění nedostatku a o způsobu zjednání nápravy.

§ 19

Pořádková pokuta

(1) Česká národní banka může za podmínek stanovených správním řádem uložit pořádkovou pokutu do výše 500 000 Kč.

(2) Příjem z pořádkových pokut je příjmem státního rozpočtu.

ČÁST PÁTÁ SPRÁVNÍ DELIKTY

§ 20

Přestupky

- (1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že
- a) uvede nesprávný údaj nebo zatají některou skutečnost v žádosti o udělení povolení k činnosti směnárníka podané podle § 6 odst. 6,
 - b) jako právní nástupce provozovatele nebo ten, jehož povolení k činnosti směnárníka zaniklo nebo bylo odňato, v rozporu s § 16 odst. 3 neuchovává dokumenty nebo záznamy po stanovenou dobu,
 - c) provozuje směnárenskou činnost, aniž je k tomu oprávněna, nebo
 - d) jako osoba, která je důvodně podezřelá z neoprávněného provozování směnárenské činnosti, poruší povinnost poskytnout požadované informace nebo potřebná vysvětlení podle § 17 odst. 2.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do

- a) 1 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle písmene a) nebo d),
- b) 5 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle písmene b) nebo c).

§ 21

Správní delikt směnárníka

Směnárníkovi, který v rozporu s § 8 odst. 1 neoznámí změnu údajů uvedených v žádosti o udělení povolení k činnosti směnárníka nebo v jejích přílohách, se uloží pokuta do 1 000 000 Kč.

§ 22

Správní delikty provozovatele

- (1) Provozovatel se dopustí správního deliktu tím, že
- a) v rozporu s § 10 odst. 2 provozuje směnářenskou činnost mimo provozovnu,
 - b) poruší oznamovací povinnost podle § 10 odst. 4,
 - c) v rozporu s § 11 neuveřejní kurzovní lístek,
 - d) poruší zákaz podle § 12 odst. 1,
 - e) poruší zákaz podle § 12 odst. 2 věty první,
 - f) v rozporu s § 12 odst. 2 větou druhou neuveřejní informaci o podmínkách, při jejichž splnění platí nabídka výhodnějšího směnného kurzu nebo výhodnější úplaty,
 - g) v rozporu s § 13 odst. 1 nesdělí zájemci stanovené informace nebo nedodrží formu jejich sdělení,
 - h) v rozporu s § 14 nevydá doklad tomu, s kým provedl směnářský obchod,
 - i) nesplní informační povinnost podle § 15 odst. 1,
 - j) v rozporu s § 16 odst. 1 nepořizuje dokumenty nebo záznamy,
 - k) v rozporu s § 16 odst. 2 neuchovává dokumenty nebo záznamy po stanovenou dobu,
 - l) poruší povinnost poskytnout při výkonu dohledu požadované informace nebo potřebná vysvětlení podle § 17 odst. 2,
 - m) neprovede ve stanovené lhůtě opatření k nápravě podle § 18 odst. 1 písm. b), nebo
 - n) v rozporu s § 18 odst. 2 vykonává směnářenskou činnost.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta do

- a) 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmene a), b), g) až j) nebo l) až n),
- b) 5 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmene c) až f) nebo k).

§ 23

Další správní delikty

- (1) Právnícká osoba se dopustí správního deliktu tím, že
- a) uvede nesprávný údaj nebo zatají některou skutečnost v žádosti o udělení povolení k činnosti směnárníka podané podle § 6 odst. 6,
 - b) jako právní nástupce provozovatele nebo ten, jehož povolení k činnosti směnárníka zaniklo nebo bylo odňato, v rozporu s § 16 odst. 3 neuchovává dokumenty nebo záznamy po stanovenou dobu,
 - c) provozuje směnářenskou činnost, aniž je k tomu oprávněna, nebo
 - d) jako osoba, která je důvodně podezřelá z neoprávněného provozování směnářenské činnosti, poruší povinnost poskytnout požadované informace nebo potřebná vysvětlení podle § 17 odst. 2.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta do

- a) 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmene a) nebo d),
- b) 5 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmene b) nebo c).

§ 24

Společná ustanovení

(1) Právní osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(2) Při určení výše pokuty se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání, k jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

(3) Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže Česká národní banka o něm nezažila řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděla, nejpozději však do 5 let ode dne, kdy byl spáchán.

(4) Správní delikty podle tohoto zákona v prvním stupni projednává Česká národní banka.

(5) Na odpovědnost za správní delikt, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení tohoto zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby.

(6) Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.

(7) Pravomocné rozhodnutí České národní banky o uložení sankce a pravomocné rozhodnutí soudu o zrušení této sankce uveřejní Česká národní banka na svých internetových stránkách.

ČÁST ŠESTÁ

USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 25

Rozklad

(1) Proti rozhodnutí České národní banky vydanému podle tohoto zákona v prvním stupni lze podat rozklad.

(2) Ustanovení správního řádu o možném způsobu ukončení řízení o rozkladu se nepoužije.

§ 26

Zmocnění

Česká národní banka vydá vyhlášku k provedení § 6 odst. 6, § 8 odst. 2, § 10 odst. 5 a § 15 odst. 2.

§ 27

Přechodná ustanovení

1. Devizové místo, které bylo registrováno ke směnářské činnosti podle § 3 zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona považuje za směnárníka. Česká národní banka je bez zbytečného odkladu zapíše do registru směnárníků.
2. Žádost o registraci ke směnářské činnosti podaná podle zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, o které nebylo rozhodnuto do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona považuje za žádost o zápis do registru směnárníků. V řízení o ní se dále postupuje podle tohoto zákona.
3. Začal-li provozovatel provozovat směnářskou činnost v provozovně přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, splní ohledně této provozovny oznamovací povinnost podle § 10 odst. 4 do 1 měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, ledaže se jedná o provozovnu, která byla evidována Českou národní bankou podle § 3h zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

§ 28

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.